

คู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

คำนำ

คู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล จัดเตรียมองค์ความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ให้ถูกต้องและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ประกอบด้วย ปรัชญาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) แนวทางการจัดการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ (new ideas) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ (creative thought) ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (innovation) ส่งเสริมให้มีแนวคิดของผู้ประกอบการ (entrepreneurial mindset) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม รับผิดชอบและตัดสินใจ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) การให้ข้อมูลย้อนกลับนักศึกษา (Feedback) การวัดประเมินผลที่หลากหลาย มีมาตรฐาน และใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ การอุทิศทรัพยากรเรียน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

สารบัญ

	หน้า
วัตถุประสงค์ของคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	1
ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)	1
ปรัชญาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก	2
ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning)	3
แนวทางการจัดการเรียน	5
ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ (new ideas)	
ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ (creative thought)	
ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (innovation)	
ส่งเสริมให้มีแนวคิดของผู้ประกอบการ (entrepreneurial mindset)	
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจ	6
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)	8
การให้ข้อมูลย้อนกลับนักศึกษา (Feedback)	12
การวัดประเมินผลที่หลากหลาย มีมาตรฐาน และใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ	12
การอุทิศทรัพยากรการเรียน	13

คู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

1. วัตถุประสงค์ของคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

คู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล จัดเตรียมองค์ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ให้ถูกต้องและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)

1. ประยุกต์ความรู้ทางการพยาบาล การผดุงครรภ์และบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการให้บริการสุขภาพทุกช่วงวัย ในภาวะปกติและเจ็บป่วย
2. ปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์แบบองค์รวมด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์โดยใช้กระบวนการพยาบาล บนหลักฐานเชิงประจักษ์ คำนึงถึงความปลอดภัย การใช้ยาอย่างสมเหตุผล ความหลากหลายทางวัฒนธรรมภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. แสดงออกถึงพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและปกป้องสิทธิของผู้รับบริการ
4. แสดงออกถึงทักษะการคิดขั้นสูง ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์
5. ประยุกต์ความรู้ระเบียบวิธีวิจัยในการปฏิบัติการพยาบาล การผดุงครรภ์ และร่วมออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรมการดูแลสุขภาพ
6. แสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำ และสามารถบริหารจัดการสุขภาวะชุมชน
7. ใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและเป็นสากล
8. ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล ที่เหมาะสมในการเรียนรู้และปฏิบัติการ พยาบาลและการผดุงครรภ์
9. แสดงออกถึงการมีทักษะชีวิต โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาตนเอง วิชาชีพ และสังคม
10. ประยุกต์แนวคิดการเป็นผู้ประกอบการด้านสุขภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

3. ปรัชญาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก

สถาบันพระบรมราชชนก มีปรัชญาการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมราชชนก “ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง” และมีอัตลักษณ์คุณธรรมตามที่สถาบันกำหนด “วินัย หน้าที่ สามัคคี เสียสละ สัจจะ กตเวทิตี” มีความรอบรู้ มีภูมิปัญญาในสาขาวิชาชีพและมีสมรรถนะที่จำเป็นที่จะนำไปปรับใช้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและวิกฤติที่เกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกชั้นเรียน รวมทั้งการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา และค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นบัณฑิตที่ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถเป็นที่พึ่งด้านสุขภาพแก่ชุมชน

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนก พบว่ามีประเด็นที่สำคัญ 4 ประเด็นและให้คำนิยาม ดังนี้

1. มีความรอบรู้ มีภูมิปัญญาในสาขาวิชาชีพ
คำนิยาม สามารถเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และปรับใช้ข้อมูลในสาขาวิชาชีพการพยาบาลได้
2. มีสมรรถนะที่จำเป็นที่จะนำไปปรับใช้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และวิกฤติที่เกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต
คำนิยาม สมรรถนะการคิดวิเคราะห์(Critical thinking), การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และมี ประสิทธิภาพ (Communication), การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creative thinking and innovation), การประสานความร่วมมือ (Collaboration), การจัดการสุขภาพชุมชน (Community health management), ภาวะผู้นำ (Leadership), การใช้ภาษาอังกฤษ (English literacy), และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy)
3. การเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต
คำนิยาม การเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิตในประเด็นต่อไปนี้
  1. Critical Thinker หมายถึงมีกระบวนการคิดที่ใช้เหตุใช้ผลพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ
  2. Collaborator หมายถึงสามารถการเสนอแนวความคิดของตนเอง พร้อมกับรับฟังและนำแนวความคิดที่หลากหลายด้านของผู้อื่นมาต่อยอดหาหรือ คิด-วิเคราะห์-ลงมือทำตามความถนัดหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของตนจนนำไปสู่วิถีทางแก้ปัญหาใหม่ ๆ
  3. Creator หมายถึง มีกระบวนการคิดหลากหลายและแปลกใหม่ สามารถนำไปประยุกต์ทฤษฎีหรือปฏิบัติได้อย่างรอบคอบและถูกต้อง จนนำไปสู่การคิดค้นและนวัตกรรม

4. Communicator หมายถึง มีความสามารถรับรู้ รับฟัง ตีความและส่งสารด้วยภาษาต่าง ๆ ทั้งอวัจนภาษาและอวัจนภาษา โดยใช้กระบวนการคิดซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ ความเข้าใจในระบบคุณค่า การแก้ปัญหาพร้อมกันผ่านกลวิธีการสื่อสารอย่างฉลาดรู้ สร้างสรรค์ มีพลัง โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม รับสารแล้วสามารถ เข้าใจ วิเคราะห์ วิพากษ์ และนำสารที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน หรือสังคมได้

4. สามารถเป็นที่พึ่งด้านสุขภาพแก่ชุมชน

ค่านิยม เป็นผู้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และเป็นที่ปรึกษาด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วย และประชาชน

4. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning)

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) เป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนานักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) โดยหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตฉบับปรับปรุง ปี 2565 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ 11 ว่า “หลักสูตรจัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อนำสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต” วิทยาลัยฯ ได้พิจารณาให้คุณลักษณะของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ ประกอบด้วย “เก่ง ดี มีความสุข” โดยกำหนดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) จาก (4 Cs for C) ซึ่งประกอบด้วย

1. Critical thinker

คำอธิบายสมรรถนะ มีกระบวนการคิดที่ใช้เหตุใช้ผลพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ โดยการศึกษาข้อมูล หลักฐาน แยกแยะข้อมูลว่าข้อมูลใดคือ ข้อเท็จจริง ข้อมูลใดคือความคิดเห็น ตลอดจนพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล แล้วตั้งสมมติฐานเพื่อหาสาเหตุของปัญหา และสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดความคิดเห็นของตนเองเป็นหลักก่อนการตัดสินใจอย่างใดต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ เป็นผู้ที่ไม่ต่อต้านความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น ทำให้รับรู้สถานการณ์ความคิด ความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี สามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองได้หากเห็นว่าความคิดเห็นของผู้อื่นดีกว่า มีเหตุผลมากกว่า มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อมูลและความรู้อยู่เสมอ

2. Communicator

คำอธิบายสมรรถนะ มีความสามารถรับรู้ รับฟัง ตีความและส่งสารด้วยภาษาต่าง ๆ ทั้งอวัจนภาษาและอวัจนภาษา โดยใช้กระบวนการคิดซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ ความเข้าใจในระบบคุณค่า การแก้ปัญหาพร้อมกันผ่านกลวิธีการสื่อสารอย่างฉลาดรู้ สร้างสรรค์ มีพลัง โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม รับสารแล้วสามารถ เข้าใจ วิเคราะห์ วิพากษ์ และนำสารที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน หรือสังคมได้ โดย

1. สามารถใช้การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ ลดความขัดแย้งในสังคม
2. รับและส่งสารบนความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
3. ตัดสินใจเลือกใช้สื่อ สร้างสื่อที่มีรูปแบบวัจนภาษาหรืออวัจนภาษา ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
4. ใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งแบบวัจนภาษาหรืออวัจนภาษา ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
5. สามารถพูดสื่อสารภาษาไทยได้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับบริการด้านสุขภาพที่มีวัย ความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

3. Collaborator

คำอธิบายสมรรถนะ คือกระบวนการที่คนในกลุ่มแชร์ไอเดียความคิดของตนเอง พร้อมกับรับฟังและนำไอเดียจากมุมมองหลากหลายด้านของผู้อื่นมาต่อยอดหรือ คิด-วิเคราะห์-ลงมือทำตามความถนัดหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของตนจนนำไปสู่วิถีทางแก้ปัญหาใหม่ ๆ โดย

1. สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเคารพซึ่งกันและกันได้กับหลากหลายทีม
2. สามารถคิดหรือปฏิบัติงานอย่างยืดหยุ่น ไม่ยึดติดตายตัวรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง
3. รู้จักประนีประนอมเพื่อบรรลุเป้าหมายของทีม
4. รู้บทบาทหน้าที่ที่มีร่วมกันเพื่อทำงานจนสำเร็จ
5. สามารถรับฟังและให้คุณค่ากับไอเดียความคิดและการปฏิบัติงานของทุกคนในทีม

4. Creator

คำอธิบายสมรรถนะ: มีกระบวนการคิดหลากหลายและแปลกใหม่ สามารถนำไปประยุกต์ทฤษฎีหรือปฏิบัติได้อย่างรอบคอบและถูกต้อง จนนำไปสู่การคิดค้นและนวัตกรรม โดย

1. มีทักษะการคิด
2. มีทักษะการเรียนรู้
3. มีความสามารถในการคิดยืดหยุ่น พลิกแพลง แก้ปัญหา
4. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี สื่อดิจิทัล (เข้าใจ ใช้เป็น รู้เท่าทัน)
5. มีความมุ่งมั่น กล้าเสี่ยง กล้าลอง กล้าคิดนอกกรอบ ไม่กลัวความผิดพลาด

5. การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ (new ideas), ความคิดสร้างสรรค์ (creative thought), การสร้างนวัตกรรม (innovation), และแนวคิดของผู้ประกอบการ (entrepreneurial mindset)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Program Learning Outcomes: PLOs) ที่กำหนดไว้สู่รายวิชาเกี่ยวกับ new ideas, creative thought, innovation, and an entrepreneurial mindset ซึ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทบทุนปริญญา วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายการจัดการศึกษาของหลักสูตรวางแผนกำหนดแนวทางการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ระบุใน มคอ.2 โดยมีการกำหนดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ (new ideas), ความคิดสร้างสรรค์ (creative thought), การสร้างนวัตกรรม (innovation), และแนวคิดของผู้ประกอบการ (entrepreneurial mindset), สอดคล้อง CLOs ตามแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของวิทยาลัย ๆ ตามที่หลักสูตรได้วางไว้

คำนิยาม

ความคิดใหม่ (new ideas) หมายถึงความคิดใหม่ ๆ แนวทางใหม่ ๆ ทักษะคิดใหม่ ๆ ความเข้าใจและการมองปัญหาในรูปแบบใหม่

ความคิดสร้างสรรค์ (creative thought) หมายถึงความคิดเชื่อมโยงที่พยายามหาทางออกหลาย ๆ ทาง ใช้ความคิดที่หลากหลาย แสวงหาความเป็นไปได้ใหม่ ๆ และนอกกรอบ คัดสรรค้นหาทางเลือกใหม่ ๆ และพยายามปรับปรุง ให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งมีวิธีการอยู่ ๖ ขั้นตอน คือ

1. แสวงหาข้อบกพร่อง (Mess Finding)
2. รวบรวมข้อมูล (Data Finding)
3. มองปัญหาทุกด้าน (Problem Finding)
4. แสวงหาความคิดที่หลากหลาย (Idea Finding)
5. หาคำตอบที่รอบด้าน (Solution Finding)
6. หาข้อสรุปที่เหมาะสม (Acceptance Finding)

กระบวนการของความคิดสร้างสรรค์ อาจเกิดขึ้นโดยบังเอิญหรือโดยความตั้งใจ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการศึกษา การอบรมฝึกฝน การระดมสมอง (brain-storming)

การสร้างนวัตกรรม (innovation) หมายถึง ความคิด การปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม

แนวคิดของผู้ประกอบการ (entrepreneurial mindset) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลแสวงหาโอกาสโดยไม่คำนึงถึงทรัพยากรที่พวกเขาควบคุมอยู่ในปัจจุบันเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการในอนาคต และเป็นลักษณะของบุคคล หรือ กลุ่มที่มุ่งเน้นในการกำหนดเป้าหมาย (identity) การแสวงหาโอกาส (opportunity seeking) การสร้างสรรค์และ นวัตกรรม (creativity and innovation) การ

จัดการความเสี่ยงและความไม่แน่นอน (risk and uncertainty) และ การจัดการทรัพยากร(resource allocation) ในการเป็นผู้ประกอบการ

กำหนดรายวิชาให้มีการจัดการเรียนการสอนดังนี้

- ชั้นปีที่ 1 ความคิดใหม่ ๆ (new ideas) โดยจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเราคือสภข. ด้วยการให้นักศึกษาเสนอและแสดงความคิดเห็น

- ชั้นปีที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์(creative thought จัดการเรียนรู้อิงรายวิชาการรู้ดิจิทัล กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาวิเคราะห์กรณีศึกษา และเลือกใช้สื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ทางด้านสุขภาพ โดยใช้สื่อในยุคดิจิทัล เพื่อให้นักศึกษาสามารถรวบรวมความคิด ทำให้นักศึกษาได้พัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อย่างรอบด้านเพื่อนำไปสู่ Innovations

- ชั้นปีที่ 3 การสร้างนวัตกรรม(innovation) จัดการเรียนรู้อิงรายวิชาวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยเน้นการเรียนรู้โดยใช้โครงการ/ โครงงาน (Project Based Learning) การเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Learning) และการสะท้อนคิด (Reflection) ทำให้นักศึกษาได้พัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ คิดออกแบบโปรแกรม/ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาทางการแพทย์

-ชั้นปีที่ 4 แนวคิดของผู้ประกอบการ (entrepreneurial mindset) โดย จัดในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 โดยให้นักศึกษาศึกษานวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติการพยาบาลที่ดี นำมาพัฒนาต่อยอดปรับปรุง แล้วนำไปสู่การจัดการดูแลเพื่อนำไปสู่การวิจัยต่อไป

6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาคทฤษฎี ทดลอง และปฏิบัติที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจหรือสามารถกำหนดอะไรบางอย่างได้ เช่น นักศึกษาสามารถเลือกอาจารย์ที่ปรึกษา/เลือกหัวข้องานด้วยตนเอง/จัดกลุ่มทำกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของเพื่อน เป็นต้น

โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาระบุการจัดกิจกรรมดังกล่าวในหมวด 5 ของมคอ.3 และหมวด 4 ของ มคอ.4 และในชั่วโมงปฐมนิเทศรายวิชา

2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาสร้างกลุ่มไลน์ของรายวิชาหรือ google classroom หรือกลุ่มFacebook ของรายวิชา เพื่อให้นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ผู้รับผิดชอบรายวิชาสร้างกลุ่มไลน์ของรายวิชาหรือ google classroom หรือกลุ่ม Facebook ของรายวิชา เพื่อให้นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมการเรียนการสอน

4. นักศึกษาสามารถเลือกกิจกรรมตามหลักการการเลือกในหมวดวิชาดังนี้

- หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาเลือกเสรี
- การเลือกกลุ่มในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง
- การเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาด้วยตนเอง
- การเลือกหัวข้องานด้วยตนเอง
- การเลือกสื่อการสอนด้วยตนเอง
- การเลือกวิธีการนำเสนองานด้วยตนเอง
- การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของเพื่อนนักศึกษา
- การร่วมเป็นผู้ประเมินให้คะแนนงานมอบหมายของเพื่อนนักศึกษา
- หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาชีพและพื้นฐานวิชาชีพ
- การเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาด้วยตนเอง
- การเลือกอาจารย์ประจำกลุ่มด้วยตนเอง
- การเลือกกรณีศึกษาด้วยตนเอง
- การเลือกกลุ่มในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง เช่น กลุ่มใน

การศึกษาภาคปฏิบัติในหอผู้ป่วย

- การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของเพื่อนนักศึกษา
- การร่วมเป็นผู้ประเมินให้คะแนนงานมอบหมายของเพื่อนนักศึกษา

5. อาจารย์ผู้สอนระบุกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของตนเองในแผนการสอน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
และตัดสินใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเชิงปริมาณ

ร้อยละของรายวิชาที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจใน กิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง						
หมวดวิชา ปีการศึกษา	2565	2566	2567	2568	2569	หมายเหตุ
หมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาชีพ	10	20	30	40	50	
หมวดวิชาเฉพาะกลุ่มพื้นฐาน วิชาชีพ	10	20	30	40	50	
หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและ หมวดวิชาเลือกเสรี	10	20	30	40	50	

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเชิงคุณภาพ

เกิดการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ (CLOs) ในทุกรายวิชาที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษามี
ส่วนร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจในกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง

7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. Active Learning ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิด และการกระทำของผู้เรียน การมี
วิจาร์ณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง และมีการใช้วิจาร์ณญาณ
ในการคิด และตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ ค้นหาสไตล์
การเรียนรู้ของตนเอง สู่การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง (Metacognition) เพราะฉะนั้น Active Learning
จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking)
ในการมีวิจาร์ณญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์

2. Active Learning สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือใน
การปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม

3. Active Learning ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึง
ความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นในสภาพแวดล้อมที่

เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบ และทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

4. Active Learning ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียน และตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดรับกับแนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตนเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักแนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอน และมีความเชี่ยวชาญในบทบาท หน้าที่ ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน

5. กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนและนานกว่ากระบวนการเรียนรู้ Passive Learning เพราะกระบวนการเรียนรู้ Active Learning สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ โดยสามารถเก็บและจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ได้ผ่านการปฏิบัติจริง จะสามารถเก็บจำในระบบความจำระยะยาว (Long Term Memory) ทำให้ผลการเรียนรู้ ยังคงอยู่ได้ในปริมาณที่มากกว่า ระยะเวลาว่า

ลักษณะการเรียนรู้เชิงรุก

1. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
4. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์ และประเมินค่า
5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
6. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน
7. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

ลักษณะของการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. จัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. จัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
3. จัดให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน สร้างร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

5. จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในภารกิจต่าง ๆ

6. จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7. จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง

8. จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด

9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

10. จัดกระบวนการสร้างความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้และการสรุปบทวนของผู้เรียน

ลักษณะกิจกรรมที่เป็นการเรียนรู้เชิงรุก

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการสอน และการให้ความรู้โดยตรงของผู้สอน แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้นำความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า คิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ พัฒนาทักษะกระบวนการคิดไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

3. กิจกรรมเชื่อมโยงกับนักเรียน กับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ

4. กิจกรรมเป็นการนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาใหม่ หรือใช้ในสถานการณ์ใหม่

5. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองอย่างมีเหตุมีผล มีโอกาสระดมอภิปราย และนำเสนอผลงาน

6. กิจกรรมเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

บทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน

2. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

4. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลายวางแผนเกี่ยวกับเวลาในการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรมครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารในการแสดงออก และความคิดของที่ผู้เรียน

สรุป

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยการนำเอาวิธีการสอน เทคนิค การสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับครูสอน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะ และเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต และถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเชิงปริมาณ

ทุกรายวิชาออกแบบและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับผู้เรียน เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ในทุกรายวิชา คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)						
จำนวนบทเรียน ปีการศึกษา	2565	2566	2567	2568	2569	หมายเหตุ
จำนวนบทเรียนที่จัดการเรียน การสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิง รุก(Active learning)	1 หัวข้อ การสอน	1 บท	ร้อยละ 20	ร้อยละ 30	ร้อยละ 40	

8. การให้ข้อมูลย้อนกลับผู้เรียน (Feedback)

การให้ข้อมูลย้อนกลับ หมายถึง การสื่อสารของผู้สอนแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนรับทราบผลการประเมินและนำไปปรับปรุงทั้งด้านความรู้และพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนที่พัฒนาขึ้น

ช่วงเวลาที่เหมาะสม หมายถึง ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างทันท่วงที่เป็นระยะระหว่างการเรียนการสอนหรือภายหลังส่งงานที่ได้รับมอบหมาย/สิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอนรายบทก่อนการประเมินรอบถัดไปและหลังสิ้นสุดการเรียน ทั้งในรายวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ

แนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับ

1. ให้ข้อมูลย้อนกลับที่ทันท่วงที่
2. แจ้งผลการประเมิน จุดเด่น และประเด็นที่ผู้เรียนต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับลักษณะของรายวิชา ทั้งที่เป็น แบบฝึกหัด รายงาน การนำเสนอ การสอบย่อย และการมอบหมายงาน กิจกรรมอื่น ๆ ในรายวิชา
3. ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนสามารถทำได้ทั้งการให้นักศึกษาได้ประเมินตนเอง และอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ประเมิน

การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตัวลายลักษณ์อักษรและด้วยการพูดคุย

ผู้สอนควรให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ด้วยลายลักษณ์อักษรเมื่อ

- ต้องการให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลคร่าว ๆ เพื่อเตรียมตัวก่อนการพูดคุยจริง
- ต้องการเน้นย้ำประเด็นที่เคยคุยกันก่อนหน้า
- ไม่มีเวลาพอสำหรับการพูดคุยแบบยาว ๆ

ผู้สอนควรให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ด้วยการพูดคุยเมื่อ

- เนื้อหาที่จะ Feedback มีความซับซ้อน
- เนื้อหาที่จะ Feedback อาจมีเรื่องอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง
- เรื่องความสัมพันธ์คือสิ่งที่เราให้ความสำคัญ

9. การวัดประเมินผลที่หลากหลาย มีมาตรฐาน และใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

1. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนต้องมีความสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (PLOs) คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนกจึงมีการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับรายวิชา ระดับชั้นปี และระดับหลักสูตร ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินอิงการปฏิบัติมากขึ้นโดยใช้แบบประเมินรูบริกส์ (rubric scoring) ที่จะทำให้มีการประเมินเกิดคุณภาพ มีความหมายและมีความคงที่มากกว่าวิธีการให้คะแนนแบบเดิม มีมาตรฐานเดียวกันรวมทั้งพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอนสามารถเข้าไปดาวน์โหลดเครื่องมือประเมิน CLOs กลาง จำนวน ๑๕ แบบประเมิน เพื่อนำมาใช้ในการวัดประเมินผลในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบได้ใน https://drive.google.com/drive/folders/19tQ5TLhmoRXCNeU3-Nm1p7nz8i_HrFgY

2. การให้คะแนนและการตัดสินผลการศึกษารายวิชา ตามประกาศคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก เรื่องแนวปฏิบัติการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับรายวิชา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2565

3. การเลื่อนชั้นปีและการสำเร็จการศึกษาตามข้อบังคับสถาบันพระบรมราชชนกว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2564

10. การอุทธรณ์ผลการเรียน

การจัดการข้อร้องเรียน หมายถึง การจัดการในเรื่องข้อร้องเรียน/ ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น/คำชมเชย/การสอบถามหรือการร้องขอข้อมูล ผู้ร้องเรียน หมายถึง นักศึกษา/ผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีวัตถุประสงค์ของการร้องเรียนครอบคลุมการร้องเรียน/ การให้ข้อเสนอแนะ/ การให้ข้อคิดเห็น/ การชมเชย/ การร้องขอข้อมูล ช่องทางการรับข้อร้องเรียน หมายถึง ช่องทางต่าง ๆ ที่ใช้ในการรับเรื่องร้องเรียน/ เช่น ติดต่อด้วยตนเอง/ ติดต่อทางโทรศัพท์/ เว็บไซต์/ Facebook/ จดหมาย เป็นต้น

ขั้นตอนการอุทธรณ์ผลการเรียน

1. เมื่อนักศึกษายื่นอุทธรณ์ผลการเรียน หากเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจ ภายใน 3 วัน นับแต่วันประกาศผลการประเมินฯ (ตามแบบฟอร์มการอุทธรณ์ผลการเรียน) ณ กล่องรับเรื่องร้องเรียน/อุทธรณ์หน้าห้องงานทะเบียนและประมวลผล หรือส่งบันทึกผ่าน E mail กลางรับเรื่องอุทธรณ์

2. หลังได้รับข้อร้องเรียน/ข้ออุทธรณ์ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานทะเบียนและประมวลผล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อร้องเรียนตามเกณฑ์การพิจารณา เสนอต่อคณะกรรมการจัดการข้อร้องเรียน/การอุทธรณ์ และประธานคณะกรรมการฯ แจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบภายใน 3 วันทำการ

แนวทางการดำเนินการอุทธรณ์ผลการเรียน
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

